

AKTIVITETER

for å etablere PLF og
legge til rette for
undersøkelse og
refleksjon

UNDERSØKELSE OG REFLEKSJON DIMENSJON

Bruke språk for å unngå misforståelser og fremme refleksjon (II):
Verifisere effektivitet av å oppklarende og utforskende spørsmål for
å unngå misforståelser og fremme refleksjon

LeaFaP

Leading and Facilitating Professional Learning Communities
in Schools towards an Inquiry-based and Reflective Practice
KA220-SCH - Cooperation partnerships in school education

Undersøkelse og Refleksjon dimensjon Aktivitet 2

• Fokus for aktiviteten	Reflektere på og forbedre kommunikasjon innenfor en PLF
• Varighet	120-135 minutter
• Tidligere erfaring med PLF-en (Lærende kollegafellesskap)	Tidligere stadier av etableringen av en PLF
• Mål for aktiviteten	• Å modellere og oppmuntre deltakerne til å bruke avklarende og utforskende spørsmål • Å veilede deltakerne i å vurdere bruken av avklarende og utforskende spørsmål • Å veilede deltakerne i profesjonelle læringsfellesskap (PLF) i refleksjon rundt egen praksis og/eller observasjoner • Å engasjere gruppen i meta-samtaler for å reflektere over og forbedre kommunikasjonsprosessene i PLF • Å fremme forpliktelse til selvstyrt læring og kontinuerlig forbedring • Å fremme åpenhet for tilbakemeldinger og kontinuerlig forbedring av kommunikasjonspraksis
• Beskrivelse av aktiviteten	Merknad: Denne aktiviteten bør gjennomføres etter den forrige med tittelen «Bruke språk for å unngå misforståelser og fremme refleksjon (I): Avklarende og utforskende spørsmål». Introduksjon: Fasilitatoren (F) kunngjør fokus for møtet: å oppmuntre medlemmene i det profesjonelle læringsfellesskapet (PLF) til å bruke avklarende og utforskende spørsmål, og å vurdere hvor effektive disse spørsmålene er for å unngå misforståelser og fremme refleksjon. (I en tidligere økt har deltakerne lært om og øvd på å bruke slike spørsmål. I denne aktiviteten skal de fortsette å øve, med særlig fokus på hvordan spørsmålene påvirker dialogen i PLF.) Fase 1: F minner gruppen på å bruke avklarende og utforskende spørsmål, deler ut Verktøy 1 dersom deltakerne ikke har det fra forrige økt, gir 2-3 minutter til å se gjennom det, og oppmuntrer til bruk av verktøyet under møtet. Deretter inviterer F deltakerne til å dele oppdateringer om fremgangen i sin handlingsplan (HP) eller kommentere en undervisnings- eller profesjonell utfordring. Når den første deltakeren er ferdig med sitt innlegg, inviterer F de andre til å bruke Verktøy 1 for å stille avklarende og reflekterende spørsmål, og sørger for at alle deltar i diskusjonen og at ingen dominerer samtalen. F kan også fortsette å modellere denne typen spørsmål, særlig etter at deltakerne har stilt sine spørsmål. Fase 2: F deler ut Verktøy 2 til deltakerne og ber dem merke av (✓) hvilke typer spørsmål som brukes i samtalen og hvilken effekt de har. Deretter inviterer F de øvrige deltakerne, én etter én, til å dele oppdateringer om sin HP eller kommentere en undervisnings- eller profesjonell utfordring. Etter hver oppdatering oppmuntrer F gruppen til å stille avklarende og utforskende spørsmål, og bruke Verktøy 2 for å vurdere effekten. Deltakerne må få nok tid til å fylle ut Verktøy 2 ved å huske spørsmålene som ble stilt og reflektere over virkningen. F kan også notere spørsmålene som stilles under hver intervensjon og lese dem opp etterpå for å hjelpe deltakerne med å fullføre Verktøy 2. Fase 3: F deler ut spørsmålene fra Verktøy 3, «Refleksjon over PLF-utvikling», for gruppediskusjon med mål om å fremme effektiv og rettferdig kommunikasjon og refleksjon i PLF. Fase 4: F deler ut spørsmålene fra Verktøy 3, «Refleksjon over egen læring», som deltakerne kan reflektere over enten på slutten av møtet - dersom tiden tillater det - eller i eget tempo i en læringsdagbok eller lignende dokument. Avslutning: F oppsummerer møtet, og deltakerne avtaler tid og sted for neste møte.
• PLF-dimensjoner som adresseres	• Undersøkelse og refleksjon • Kommunikasjon Dimensjon
• Læringsutbytte for deltakerne	Kunnskap: • Teknikker for å fremme refleksiv praksis • Teknikker for å legge til rette for produktiv dialog

	- Selvrefleksjonsteknikker og verktøy for profesjonell utvikling Ferdigheter: - Stille utforskende spørsmål for å fremme kritisk tenkning - Bruke spørreteknikker for å fremme dypere refleksjon - Veilede medlemmer i refleksiv utforskning knyttet til deres praksis Holdninger: - Oppmuntring til å utforske antakelser og til kritisk tenkning Videre læringsutbytte <i>Ferdigheter:</i> - Gjennomføre egenvurderinger og refleksjoner for å evaluere effektiviteten i fasilitering og lederskap - Lede diskusjoner slik at alle medlemmer får bidra og føler seg hørt - Engasjere gruppen i meta-samtaler for å reflektere over og forbedre kommunikasjonsprosesser <i>Holdninger:</i> - Forpliktelse til å fremme en refleksiv kultur - Forpliktelse til selvstyrt læring og kontinuerlig forbedring - Åpenhet for tilbakemeldinger og kontinuerlig forbedring av kommunikasjonspraksis
• Type aktivitet	Hele grupper og individuelt
• Materialer og verktøy	Verktøy 1: Eksempler på avklarende og utforskende spørsmål Verktøy 2: Mal for observasjon av samspill Verktøy 3: Refleksjon over utviklingen i PLF Verktøy 4: Refleksjon over egen læring (for deltakere i PLF)
• Rom og forberedelser	Rommet blir arrangert i en Π form. Kopier Verktøy 1, 2, 3 og 4.
• Inkluderingsdimensjoner	Mangfold i et profesjonelt læringsfellesskap (PLF): F skal sørge for at alle medlemmer i PLF presenterer fremdriften i sin handlingsplan (HP), og at hvert medlem stiller avklarende og utforskende spørsmål til sine kolleger. F fasiliterer ved å oppsummere felles forståelse som er oppnådd gjennom refleksjon og diskusjoner, og identifiserer temaer for videre utforskning i gruppen.
• Fremming av demokratiske verdier og praksiser	Alle deltakere oppmuntres til å bidra med sine ideer, meninger og perspektiver. F sørger for at disse bidragene blir aktivt lyttet til og tatt i betraktning, og at hver deltaker får mulighet til å uttale seg uten at én stemme dominerer, slik at det legges til rette for balansert deltakelse. Kollektive beslutninger fremmes ved å fokusere på spørreteknikker som kan prioriteres for fremtidige møter.
• Tilpasning til digitalt PLF	Verktøyene kan deles via nettbaserte kommunikasjonsplattformer som Zoom, Microsoft Teams eller Google Meet. Et digitalt whiteboard, som Padlet eller Mural, kan brukes til å samle inn inntrykk i kombinasjon med Verktøy 3: <i>Refleksjon over utviklingen i PLF</i> .
• Referanser og foreslåtte kilder	Text Erasmus+ TePinTeach project (IO4 - Modules for developing communication strategies for effective PLC): https://www.tepinteach.eu/introduction-to-the-idea/
• Vedlegg	Ja.

Verktøy 1: Eksempler på avklarende og utforskende spørsmål: Karakterisering, kategorier, og eksempler

Avklarende spørsmål

Avklarende spørsmål er spørsmål som har som mål å sikre forståelse og fjerne forvirring. De søker å klargjøre uklar eller ufullstendig informasjon ved å be om ytterligere forklaring eller detaljer. Disse spørsmålene brukes ofte i samtaler for å sikre at lytteren tolker det som blir kommunisert riktig, noe som forhindrer misforståelser og legger til rette for mer effektiv dialog.

Kategori 1: Bekreftelse av forståelse

Disse spørsmålene har som mål å verifisere om lytteren har forstått budskapet til taleren riktig. De bidrar til å sikre at det ikke oppstår misforståelser, og at begge parter har en felles forståelse.

- Du sa at ... Har jeg forstått det riktig?
- Forsto jeg deg riktig da du sa ...?
- Oppsummerte jeg det du sa korrekt?
- Forstår jeg deg riktig når du sier ...?
- Hvis jeg forstår deg rett, foreslår du at ...?
- Bare for å være sikker - sier du at ...?

Kategori 2: Be om utdyping

Disse spørsmålene søker ytterligere forklaring eller detaljer for å øke forståelsen av et bestemt poeng eller en uttalelse fra taleren.

- Da du nevnte ..., kan du utdype det?
- Kan du gi oss mer informasjon eller detaljer om ...?
- Kan du utdype det du nettopp sa?

Kategori 3: Be om klargjøring eller omformulering

Disse spørsmålene fokuserer på å forstå ideer, begreper eller uttrykk brukt av taleren for å sikre at meningen er tydelig.

- Hva mener du når du sier ...?
- Kan du forklare hva du mente med ...?
- Kan du klargjøre hva du mente da du refererte til ...?
- Hva mener du helt konkret med [spesifikt begrep/idé]?
- Kan du si det på en annen måte, så jeg er sikker på at jeg forstår?

Kategori 4: Be om eksempler

Disse spørsmålene ber om konkrete eksempler eller illustrasjoner for å tydeliggjøre ideer og gjøre dem lettere å forstå.

- Kan du gi meg et eksempel på hva du mener med ...?
- Kan du gi et eksempel som illustrerer poenget ditt?

Utforskende spørsmål

Utforskende spørsmål er åpne spørsmål som er utformet for å oppmuntre til dypere refleksjon, utforskning og klargjøring av ideer, beslutninger eller erfaringer. Disse spørsmålene brukes for å hente frem mer detaljerte opplysninger, utfordre antakelser og fremme kritisk tenkning. I profesjonelle sammenhenger hjelper utforskende spørsmål enkeltpersoner med å reflektere over egen praksis, analysere underliggende utfordringer og utvikle innsikt som kan føre til bedre prestasjoner og mer informerte beslutninger.

Kategori 1: Be om selvrefleksjon

Disse spørsmålene fokuserer på refleksjon over egne erfaringer, motivasjoner og følelser knyttet til praksis. De fremmer selvbevissthet og dypere innsikt.

- Hva var/er intensjonen din med dette?
- Hva gjorde deg spesielt stolt eller ... (referanse til ulike følelser)?
- Kan du forklare hvorfor du føler/følte det slik?
- Hva tror du påvirket hvordan du opplevde undervisningsøkten?
- Hva tror du utsagnet ditt / din didaktiske tilnærming / osv. sier om din forståelse av elevenes læring / trivsel?
- Hvilke antakelser gjør/gjorde du her (om elevenes læring, klasseledelse, profesjonell utvikling osv.)?

Kategori 2: Refleksjon over problemløsning og beslutningstaking

Disse spørsmålene oppfordrer til å analysere utfordringer, identifisere årsaker og utforske løsninger. De oppmuntrer PLF-medlemmer til å reflektere over beslutninger de har tatt, vurdere sine tilnærminger og vurdere mulige endringer.

- Hva tror du er kjernen i dette problemet / denne situasjonen?
- Hva må du endre eller gjøre annerledes for å oppnå det du ønsker?
- Hvordan kom du frem til denne konklusjonen / løsningen på denne utfordringen? Samlet du noen bevis?
- Hvordan tok du denne beslutningen?
- Hvordan kan du bli mer sikker på årsakene til problemet og tiltakene du foreslår?
- Hva tror du ville skjedd hvis du prøvde en annen tilnærming?
- Kan du gå gjennom tankegangen din med meg/oss?
- Hva kan du gjøre annerledes neste gang for å forbedre resultatet?

Kategori 3: Refleksjon over effekt og resultater

Disse spørsmålene handler om resultatene og effekten av tiltak som er iverksatt. De oppmuntrer lærere til å tenke over både forventede og uventede utfall, og til å forutse virkningen av fremtidige handlinger.

- Hvilken effekt tror du dette har / kan ha / vil ha?
- Hvis resultatet ikke ble som planlagt, hva gikk galt, og hvilke faktorer hadde du ikke forutsett?
- Hva tror du vil skje?
- Hva er din største bekymring når det gjelder virkningen av dette tiltaket?

Kategori 4: Refleksjon over læring og forbedring

Disse spørsmålene fokuserer på kontinuerlig profesjonell vekst og utvikling. De oppmuntrer til refleksjon over suksesser og feil, anvendelse av lærdom og utforskning av måter å forbedre praksis på.

- Hva har du lært av denne erfaringen?
- Hva tror du du må gjøre annerledes for å forbedre deg?
- Hvorfor tror du det fungerte bra (eller ikke)?
- Hva tror du var nøkkelen til suksessen din?
- Hvilke faktorer bidro til at det ble vellykket?
- Hvilke teorier (f.eks. om læring, elevutvikling, gruppedynamikk) kan du bruke for å forklare og vurdere suksessen (eller mangelen på den)?
- Hvorfor tror du det ikke fungerte?
- Hvilke faktorer tror du bidro til at det ikke gikk som forventet?
- Hva planlegger du å gjøre videre?

Kategori 5: Sammenlignende refleksjon

Denne kategorien inkluderer spørsmål som sammenligner nåværende situasjoner eller erfaringer med tidligere. De hjelper PLF-medlemmer med å sette praksisen sin i kontekst ved å trekke på tidligere kunnskap og identifisere mønstre som kan informere fremtidige handlinger.

- Hva minner dette deg om? (tidligere undervisningserfaringer, som studentlærer, observatør eller elev?)
- Hvordan sammenlignes denne situasjonen med tidligere erfaringer du har hatt?
- På hvilke måter skilte elevenes respons i denne timen seg fra tidligere timer? Hvorfor tror du det skjedde?
- Hvordan sammenlignes denne undervisningsstrategien med andre metoder du har prøvd for lignende temaer?
- Hvilke forskjeller la du merke til mellom resultatene i denne timen og lignende timer du har hatt før? Hvorfor tror du disse forskjellene oppstod?
- Hvilke likheter og forskjeller ser du mellom utfordringene du møtte i denne timen og de i tidligere timer? Hvorfor tror du disse utfordringene vedvarte eller endret seg?
- På hvilke måter skilte elevenes forståelse av stoffet seg fra det du har observert i tidligere klasser? Hvorfor tror du denne forskjellen oppstod?
- Hvordan var dynamikken i klasserommet i denne timen sammenlignet med andre ganger du har undervist lignende innhold? Hva skjedde annerledes denne gangen, eller hva gjorde du annerledes?

Merknad: Kategoriene ovenfor er ikke gjensidig utelukkende. Profesjonell praksis og refleksjon innen utdanning involverer ofte overlappende elementer, så enkelte spørsmål kan berøre flere aspekter av erfaring, beslutningstaking, effekt, læring og sammenlignende analyse.

Verktøy 2: Mal for observasjon av samspill

Type Spørsmål	Spørsmålskategori (forespørsel om...)	Effekt (om lytteren, generell kommunikasjon, forståelse av det diskuterte temaet, mulighet for refleksjon, osv.)
Oppklarende	Kategori 1: Bekreftelse av forståelse Eksempler: - Du sa at ... Stemmer det? / Forsto jeg det riktig? - Bare for å være sikker, sier du at ...?	
	Kategori 2: Utdyping Eksempler: - Hva mener du når du sier ...? - Da du nevnte ..., kunne du utdype det litt?	
	Kategori 3: Avklaring eller omformulering Eksempler: - Kan du avklare hva du mente da du refererte til ...? - Hva mener du egentlig med [spesifikt begrep/konsept/idé]?	
	Kategori 4: Eksempler Eksempler: - Kunne du gi meg et eksempel på hva du mener med ...? - Kan du gi et eksempel for å illustrere poenget ditt?	
	Andre	
Utforskende	Kategori 1: Erfaring og introspeksjon Eksempler: - Hva er / var intensjonen din med dette? - Hva tror du påvirket ditt syn på hvordan timen gikk?	
	Kategori 2: Refleksjon over problemløsning og beslutningstaking Eksempler: - Hva tror du er årsaken til dette problemet / denne situasjonen? - Hvordan kom du frem til den beslutningen?	
	Kategori 3: Refleksjon over påvirkning og resultater Eksempler: - Hva slags påvirkning tror du dette har / kan få / vil få? - Hvis resultatet ikke ble som planlagt, hva gikk galt?	
	Kategori 4: Refleksjon over læring og forbedring Eksempler: - Hva tror du at du må gjøre annerledes for å forbedre deg? - Hva har du lært av denne erfaringen?	
	Kategori 5: Sammenlignende analyse Eksempler: - Hva minner dette deg om? - Hvordan sammenlignes denne situasjonen med tidligere erfaringer du har hatt?	
	Andre	

Verktøy 3: Refleksjon over utvikling av profesjonelle læringsfellesskap (PLF)

Kollektiv refleksjon (PLF-gruppen diskuterer sine svar på følgende spørsmål):

- Hvilke typer spørsmål var mest effektive for å fremme klarere kommunikasjon og forhindre misforståelser?
- Hvilke typer spørsmål var mest effektive for å fremme dypere diskusjon?
- Hva kan vi forbedre i våre spørreteknikker til fremtidige møter?
- Hvordan kan vi forbedre våre spørreteknikker til fremtidige møter?

Verktøy 4: Refleksjon over egen læring (for PLF-deltakere)

Individuell refleksjon: Ta deg tid til å svare gjennomtenkt på følgende refleksjonsspørsmål:

- Hva lærte du av de avklarende og utforskende spørsmålene som ble brukt i dag?
- Hva hjalp deg i denne læringen, og hvordan?

Leafap

Funded by the European Union. Views and opinions expressed are however those of the author(s) only and do not necessarily reflect those of the European Union or the European Education and Culture Executive Agency (EACEA). Neither the European Union nor EACEA can be held responsible for them.

Co-funded by
the European Union

Erasmus+

Enriching lives, opening minds.

Finansiert av Den europeiske union. De meninger og synspunkter som uttrykkes, er utelukkende forfatterens ansvar og gjenspeiler ikke nødvendigvis Den europeiske unions eller Det europeiske gjennomføringsorganet for utdanning og kultur (EACEA) sine synspunkter. Verken Den europeiske union eller EACEA kan holdes ansvarlige for dem.

